

VERONIKA ŠPUNDOVÁ A NIKOLA IVANOV

CANDLES SWITCHED OFF

Text: Vojtěch Märc

27. 10. 2021 - 7. 1. 2022

Když se jednoho dne na konci února roku 2016 konečně setmělo, přechody pro chodce i krajnice vozovek zaplnil nevídaný zástup nachtvoželů. Jejich rukávy i nohavice, stejně jako popruhy jejich batohů zdobily novotou zářící reflexní pásky. Napříště se tak mohli poznávat nejen podle ledabyle vrhaných stínů, ale i díky přesně mířeným odleskům odrazek. Navzdory tomu se nedá tvrdit, že by tehdy došlo k úplnému odhalení, a ze stínů se proto po čase opět vykrádá otázka: Kdo komu co oné noci vlastně udělal?

Možnou odpověď lze vyhledat v následujícím textu k výstavě *Candles Switched Off*, který je upravenou verzí tiskové zprávy, již vydalo Ministerstvo dopravy ČR k novele zákona 361/2000 Sb., o silničním provozu.¹ Tato novela chodcům ukládá povinnost nosit reflexní prvek, pokud se za snížené viditelnosti pohybují mimo obec po krajnici nebo okraji vozovky v místě, které není osvětleno veřejným osvětlením. Protože lze reflektovat světlo, ale nikoli tmu, nezbyvá než výstavu osvětlit jejím zatměním. Odpovědi na nejčastěji kladené otázky naleznete níže. V případě, že se kvůli přítmi nedají přečíst, posvitte si displejem svého zařízení nastaveným na nejvyšší jas.

Od kdy nová povinnost platí?

Nová povinnost je součástí novely zákona 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zkráceně „o silničním provozu“), která vešla v platnost 20. 2. 2016. Tato povinnost pozbývá platnosti pouze po dobu trvání výstavy Nikoly Ivanova a Veroniky Špundové, která se jmenuje *Candles Switched Off* a která probíhá od 28. 10. 2021 do 7. 1. 2022 v Nau Gallery v Kubelíkově ulici č. p. 1089 v Praze na Žižkově, a to výhradně v tomto výstavním prostoru a v čase jeho otevíracích hodin.

Proč se tato povinnost zavádí?

Cílem je především prevence vážných a smrtelných nehod, způsobených tím, že chodec nebyl na silnici dostatečně viditelný. Mezi roky 2012–2015 zemřelo na silnicích 523 chodců, z toho 303 v noci. Vhodný reflexní prvek tak může zachránit nemalý počet životů. Vidět a být viděn je základní pravidlo bezpečnosti na silnicích, ale i ve světě umění. Ten je navzdory běžnému přesvědčení skutečným světem, třebaže ne vždy reflektuje svou účast v provozu viditelných a neviditelných věcí.

¹ Původní tisková zpráva je dostupná na <https://www.mdcz.cz/Media/Media-a-tiskove-zpravy/Od-20-unora-plati-pro-chodce-no-va-povinnost-nosit>. Pro výstavní účely zprávu upravil Vojtěch Märc.

Kdy a kde mám povinnost reflexní prvky nosit?

Mít na sobě reflexní prvek je pro chodce povinností tehdy, když se pohybuje mimo obec za snížené viditelnosti (tedy nejen v noci, ale i za šera, mlhy apod.) po krajnici nebo po okraji vozovky v místě, které není osvětleno veřejným osvětlením. Z hlediska vlastní bezpečnosti je však samozřejmě dobré využít reflexních prvků všude tam, kde hrozí, že řidič nemá možnost chodce bezpečně rozeznat. Chodci do galerie jsou povinni rozeznávat jednotlivé druhy tmy podle Ivanovovy typologie. Na jejím základě pak mohou, ale nemusí užívat odpovídající ochranné prostředky, a to s ohledem na vlastní vkus. Neměli by však zapomínat, že každý vkus je špatný vkus, byť i o tom se dá diskutovat.

Znamená to, že musím nosit reflexní vestu?

Ne, rozhodně nemusíte nosit reflexní vestu. Stačí kvalitní doplněk z retroreflexního materiálu výrazné barvy, který je viditelný pro ostatní účastníky silničního provozu a odrazí přebytek světla jedněch ve prospěch těch, kteří mají málo. Jako ideální se tak nabízí například reflexní pásek, umístěný na noze nebo ruce směrem do vozovky. Pásek můžete nosit pohodlně u sebe v kapse nebo tašce, kde vám nezabere příliš místa a použít ho až v případě potřeby. Umělá tma dosud neposkytuje dostatečnou ochranu proti umělému osvětlení. I proto je potřeba nadále rozvíjet umění tmy a trénovat techniky zhasínání, stejně jako dovednost jezdit potmě.

Kde mohu reflexní doplňky koupit a kolik stojí?

Reflexní doplňky seženete například v papírnicích, prodejnách se sportovními potřebami, často je seženete i v klasickém supermarketu, v prodejnách domácího zboží, v trafikce, na poště nebo na čerpací stanici. Cena jednoduchých reflexních prvků se pohybuje zhruba kolem 30 Kč. Použití takového prvku přitom může zachránit lidský život. Cena Špundové prvků dosud nebyla stanovena. Předpokládá se však, že i ony – coby pomyslné wunderbaумы s vůní vlhého noci – mohou některé životy zachránit. Předpokládá se to ovšem v přeneseném smyslu, a ne nutně o životech lidí. Ochranu vzácné tmy totiž nezajistí ani tak předměty určené k jejímu uctívání, jako spíš nefunkční amulety proti ní.

Jaký mi hrozí postih, v případě, že povinnost poruším?

V případě porušení této povinnosti hrozí pokuta v rozmezí od nuly do 2000 Kč blokově, od 1500 do 2500 Kč ve správním řízení. Místo udělování sankcí však policejní hlídky budou lidem spíše domlouvat a rozdávat jim reflexní pásky a tašky, aby příště zákon neporušovali a pohybovali se na silnici bezpečněji. Opakovaně přistiženým provinilcům bude vysvětleno, že po etapě současného umění přichází nový středověk, a to ne jako další doba temna, nýbrž jako období přesvícení. Hlídky se při výkladu nepovedeného odkouzlení světa vyvarují otřepaných světelných metafor. Naopak budou všechny lumény motivovat k úsilí o celosvětově spravedlivější přerozdělení světla a tmy.